

Opdracht en samenstelling Taskforce Digitale Ondersteuning Infectieziektebestrijding

1. Inleiding

GGD GHOR Nederland heeft van het ministerie van VWS opdracht gekregen een Taskforce Digitale Ondersteuning Infectieziektebestrijding (Taskforce DOI) in te richten met als doel om te komen tot een optimale digitale ondersteuning van het bron- en contactonderzoek (BCO) van de 25 GGD'en, mede gelet op de opschaling van BCO die nodig is bij het beheersen van de effecten van verdere versoepeling.

De inrichting van deze (overkoepelende) taskforce is de afgelopen weken een organisch proces geweest. Omdat er op korte termijn concept programma's van eisen moesten worden opgeleverd voor de bijdrage die track-en-trace-apps aan het BCO kunnen leveren en voor de mogelijkheden voor verdere digitalisering van het BCO-proces zijn er twee ad hoc werkgroepen ingericht die de twee concept programma's van eisen na enkele dagen aan het ministerie van VWS hebben aangeboden. In deze eerste fase bestond de Taskforce in feite nog uit de voorzitter en de leden van de twee werkgroepen, ondersteund door het RIVM.

De verdere implementatie van de beide programma's van eisen gebeurt in twee richtingen. Enerzijds wordt binnen GGD GHOR Nederland gewerkt aan de wijziging van het programma HPZone en – in overleg met het RIVM – aan het programma Osiris, anderzijds wordt er binnen het ministerie van VWS gewerkt aan de ontwikkeling van de track-en-trace app ter ondersteuning van het BCO en de ontwikkeling van een generieke applicatie die op basis van gegevens van gebruikers effectieve digitale input kan leveren voor het BCO van GGD'en zodra er COVID-19 wordt vastgesteld. Dat betreft vooral gegevens met betrekking tot de context, eerste ziektegedag en gegevens van contacten (denk aan een dagboekfunctie). Die generieke applicatie zou ook de mogelijkheid moeten bevatten voor een persoon met klachten om zich te melden voor een test. Deze generieke applicatie zou onderdeel kunnen zijn van de apps die er momenteel zijn of worden ontwikkeld ten behoeve van thuisrapportage en contact met huisartsen en ziekenhuizen.

2. Ontwikkelorganisaties

De huidige crisis noopt ons tot snelle en effectieve veranderingen van het proces van bron- en contactonderzoek. De programma's van eisen die hiervoor zijn opgeleverd, zijn het startschot van deze veranderingen, naast de initiatieven die al door VWS zijn ondernomen. Een volgende versie van deze programma's van eisen zijn het eerste estafettestokje. Maar er moet ook daadwerkelijk gebouwd en ontwikkeld worden. Dit gebeurt op drie plaatsen:

- Het programma ontwikkeling digitale ondersteuning binnen VWS
- Een stuurgroep en twee werkgroepen binnen GGD GHOR Nederland
- De surveillance-organisatie binnen het RIVM.

Programma Ontwikkeling Digitale Ondersteuning binnen VWS

Deze drie opties (ontwikkeling track-en-trace app, ontwikkeling generieke invoerapplicatie voor BCO-registratie en (door-)ontwikkeling en implementatie van apps voor thuisrapportage) zijn ondergebracht in het *Programma Ontwikkeling Digitale Ondersteuning* binnen het Ministerie van VWS. Binnen dit programma wordt er multidisciplinaire kennis georganiseerd, die moet leiden tot de oplevering van producten die de drie opties ondersteunen. Dit vraagt een samenwerking tussen kennisorganisaties en (potentiële) app-bouwers. Marktpartijen, bestaande ICT-initiatieven binnen de

overheid en overige initiatiefnemers sluiten aan of maken onderdeel uit van deze programma-organisatie.

GGD GHOR Nederland

Binnen GGD GHOR Nederland is er een stuurgroep ingericht met twee werkgroepen:

- De eerste werkgroep werkt aan een opschalingsplan voor het BCO en wordt ondersteund door McKinsey.
- De tweede werkgroep heeft als opdracht de eerdergenoemde doorontwikkeling van HPZoneNL door het toevoegen van slimme functionaliteiten die de werkdruk van het BCO kunnen verminderen en het formuleren van een programma van eisen voor apps die de efficiency en effectiviteit van HPZone kunnen vergroten.

In beide werkgroepen en binnen het Programma Ontwikkeling Digitale Ontwikkeling speelt het RIVM uiteraard een substantiële rol.

Ontwikkeling integrale surveillance onder regie van het RIVM

Een derde ontwikkelorganisatie die in dit verband genoemd moet worden is het RIVM, waar het gaat om integrale surveillance. De overkoepelende opdracht aan het RIVM is om alle mogelijkheden van surveillance die van belang zijn voor de bestrijding en beheersing van de Coronacrisis te integreren tot een effectief systeem. Dit heeft betrekking op surveillance-systemen van de omgeving (milieu, veterinaire, mobiliteitssystemen, crowd-monitoring systemen), surveillancesystemen in de public health (Pienter, registratie, testen en BCO) en surveillancesystemen in de zorg (peilstations, huisartsenregistratie overledenen, ziekenhuizen, etc) en op steeds nauwkeurige modellering op basis van deze geïntegreerde systemen.

3. Eén conceptueel kader wetenschappelijk gevalideerd

De ontwikkelorganisaties binnen het *Programma Ontwikkeling Digitale Ondersteuning*, binnen de werkgroepen van GGD GHOR Nederland en binnen het RIVM kennen één conceptueel kader, dat impliciet is gebruikt bij de opstelling van de beide eerdergenoemde programma's van eisen, maar dat de komende periode geëxpliciteerd, getoetst en wetenschappelijk gevalideerd moet worden vanuit het perspectief van epidemiologie en infectieziektebestrijding. Dat is de kern van de opdracht van de Taskforce DOI. Zoals in de Kamerbrief van 4 mei 2020 is opgenomen, is hier sprake van een dynamisch proces. *“Wat denkbaar is verandert door technologische mogelijkheden, en wat zinvol is om te realiseren hangt af van de behoefte aan digitale ondersteuning vanuit (onder meer) epidemiologisch en virologisch perspectief. Wat bij het ‘doordenken’ ook een belangrijke rol speelt, is dat de situatie waarin we nu zitten nieuw is en dat er niet altijd genoeg tijd en wetenschappelijk bewijs is om tot consensus te komen.”*

Daarmee is de Taskforce DOI verantwoordelijk voor de eerste van de vier lijnen die de minister in zijn kamerbrief van 4 mei 2020 noemt:

- (1) *precisering van de epidemiologische eisen van digitale ondersteuning*,
- (2) de juiste mensen samenbrengen om te komen tot goede, open source, software,
- (3) zorg dragen voor waarborgen ten aanzien van informatieveiligheid, privacy, grondrechten en nationale veiligheid en
- (4) nader uitwerken wat er gedragskundig nodig is voor zinvolle toepassing.

In combinatie met de bovengeschetste dynamiek is ook de precisering van de epidemiologische eisen van digitale ondersteuning een dynamisch proces. Er kunnen nieuwe toepassingsmogelijkheden aan de horizon verschijnen, nieuwe technische mogelijkheden kunnen zich aandienen, evaluatieresultaten van toepassingen komen beschikbaar, etc.

4. Taskforce onderdeel van een organisch opererend systeem

Daarmee is het van belang dat de Taskforce DOI niet wordt gezien als een autonoom functionerend gremium, maar als een organisch onderdeel van het systeem dat gericht is op de optimalisering van de digitalisering in het kader van de bestrijding van de huidige crisis. Andere onderdelen van dit systeem zijn het *Programma Ontwikkeling Digitale Ondersteuning*, de taskforce gedragsverandering, de overall begeleidingscommissie, de stuurgroep en werkgroepen van GGD GHOR Nederland en de ontwikkeling van integrale surveillance binnen het RIVM. Verbinding tussen deze elementen is essentieel voor een effectieve werking van het systeem.

5. Opdracht en samenstelling taskforce DOI

De opdracht van de taskforce DOI kan direct van de genoemde lijn worden afgeleid: **inventarisatie, analyse, beschouwing en advisering vanuit wetenschappelijke en praktijkperspectieven van de mogelijkheden tot digitale ondersteuning van de bestrijding van de Coronacrisis in brede zin.**

De samenstelling van de taskforce is een afgeleide van de opdracht: universitaire wetenschappers uit diverse disciplines, wetenschappers en praktijkprofessionals van het RIVM en wetenschappers en praktijkprofessionals vanuit de GGD-wereld.

De Taskforce DOI heeft inhoudelijke en procesmatige relaties met de drie ontwikkelorganisaties: het programma ontwikkeling digitale ondersteuning, de stuurgroep optimalisering BCO binnen GGD GHOR Nederland en de ontwikkelorganisatie integrale surveillance binnen het RIVM. Er is geen sprake van een hiërarchische relatie, maar van een wederzijdse inspirerende relatie waarbinnen de taskforce analyseert, beschouwt en (gevraagd en ongevraagd) adviseert.

Nader moet worden bepaald hoe de verschillende liaisonfuncties kunnen worden ingericht. Dat kan door betrokkenheid van leden van de Taskforce bij het programma, de begeleidingscommissie en de stuurgroep en werkgroepen binnen GGD GHOR Nederland of door betrokkenheid van leden van het programma, de begeleidingscommissie en de stuurgroep en werkgroepen bij de werkzaamheden van de Taskforce (eventueel personele unies)

De Taskforce kent een technisch voorzitter en circa 15 leden.

- Voorzitter: (10)(2e), portefeuillehouder IZB GGD GHOR Nederland;
- 7 – 8 leden vanuit de verschillende relevante wetenschappelijke disciplines
- 3 - 4 leden vanuit het RIVM
- 3 - 4 leden met wetenschappelijke affiniteit vanuit GGD GHOR Nederland.

Na vaststelling van deze opdracht en positionering door VWS zal de werving van de leden van de definitieve TF op korte termijn plaatsvinden.